

REFERAT Beskæftigelses- og Socialudvalget 2022-2025 d. 31-01-2023

Mødedato Tirsdag d. 31. januar 2023 kl. 08:30

Mødested Erhvervshus Fyn, Munkebjerg Business Park, Munkebjergvænget 1, 5230
Odense M

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Beskæftigelses- og Socialudvalgets studietur forår 2023.....	4
B-sag: Godkendelse af ansøgning til puljen ”Den regionale uddannelsespulje 2023” hos Styrelsen f	8
C-sag: Praksisfaglighed i skole og uddannelse.....	10
D-sag: Nyt hellested og alkoholforbud på Banegårdspladsen.....	12
D-sag: Aktuelle sager.....	14
D-sag: Temabesøg: Erhvervshus Fyn.....	15
E-sag: Initiativretsforslag fra byrådsgruppe Ø - Hæve rådighedsbeløbet samt kvartalsvis regulering	16

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-P35-12-22

Resume

Godkendelse af dagsordenen til Beskæftigelses- og Socialudvalgets møde den 31. januar 2023.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Beskæftigelses- og Socialudvalgets studietur forår 2023

00.05.00-G01-6-22

Resume

Den 29. november 2022 drøftede Beskæftigelses- og Socialudvalget mulige destinationer for udvalgets studietur den 25.–29. april 2023. Beskæftigelses- og Socialforvaltningen anbefalede, at studieturen skulle gå til Oslo, da Norge skiller sig positivt ud på beskæftigelse af ikke-vestlige borgere og unges søgning til erhvervsuddannelser. Derudover er overførbarheden til en dansk og odenseansk kontekst forventelig høj.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen fremlægger i denne sag rejsemål, formål, program og rammer for Beskæftigelses- og Socialudvalgets studietur 2023 til godkendelse. Såfremt byrådet godkender sagen, vil Beskæftigelses- og Socialforvaltningen gå videre med den konkrete planlægning og indgå aftaler med besøgssteder.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender Beskæftigelses- og Socialudvalgets studietur 2023 til Oslo.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget anbefaler indstillingen.

Sagsfremstilling

I Odense Kommune har fagudvalg mulighed for at tage på rejser til udlandet, hvis det kan have betydning for varetagelsen af udvalgets opgaver.

Formålet med en studietur i april 2023 er, at turen skal bidrage til Beskæftigelses- og Socialudvalgets effektmål på sigt. Studieturen vil give udvalget ny viden og indblik i andres erfaringer med konkrete indsatser og give udvalget nye kontakter, der kan være værdifulde på sigt.

Der er særligt god mulighed for at hente inspiration vedrørende beskæftigelse af ikke-vestlige borgere og unges søgning til erhvervsuddannelser. En rapport fra Nordisk Ministerråd fra 2019 konkluderede, at flygtninge i Danmark har en højere beskæftigelse i flygtninges første opholdsår, men bliver efterfølgende overhalet af Norge. Norge har derudover en væsentligt større andel af unge, der starter på en erhvervsuddannelse end Danmark.

Program

Tirsdag den 25. april: afgang og indkvartering

Onsdag den 26. april:

NAV: (nogenlunde tilsvarende Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR). Arbejds- og Velfærdsstyrelsen (herunder Beskæftigelses- og Velfærdsdirektoratet). Præsentation af det norske system og hvorledes der arbejdes med integration.

Udvalgsmål: Flere odenseanere i job

Udvalgsmål: Flere klar til job

Jobbsjansen: Tilskudsordning til hjemmeboende indvandrerkvinder, som er langt fra arbejdsmarkedet og som har behov for kvalifikationer for at komme i arbejde eller almindelig uddannelse. Projektet er nationalt og har blandt andet en indsats i Oslo-bydelen Stovner.

Udvalgsmål: Flere odenseanere i job

Udvalgsmål: Flere klar til job

Rælingen Kommune: Kommune som i særlig grad lykkes med at få flygtninge i uddannelse og beskæftigelse. Hvert år siden 2014 er det lykkedes at få 75-100 % af kommunens flygtninge i job eller uddannelse.

Udvalgsmål: Flere odenseanere i job

Udvalgsmål: Flere klar til job

Torsdag den 27. april:

Den offentlige videregående skole Stovner: Første kombinerede videregående skole i Oslo, hvor der både udbydes erhvervsuddannelser og gymnasieuddannelser. Her kan norske unge starte på en erhvervsuddannelse og efter to års grundforløb enten vælge at gå i praktik eller skifte til gymnasial påbygning.

Udvalgsmål: Flere unge får en uddannelse

Oplæringskontoret for Sundhed og ungdomsudvikling: Sikrer forbindelse mellem unge og virksomheder under praktikforløb. Kontorerne er lokale eller regionale sammenslutninger af praktikvirksomheder inden for eller på tværs af brancher. Det er arbejdsgiverne selv, som organiserer kontorerne.

Udvalgsmål: Flere unge får en uddannelse

Fryshuset (NGO) i samarbejde med Forandringshuset: Fryshuset er Europas største ungdomshus og har en lang række forskellige tilbud til unge på tværs af socialområdet, skoleområdet og beskæftigelsesområdet. Aktiviteterne tager udgangspunkt i at forbedre livsvilkårene for udsatte unge gennem fokus på social inklusion og empowerment.

Udvalgsmål: Flere unge får en uddannelse

Udvalgsmål: Selvstændighed og selvforsørgelse for alle unge

Fredag den 28. april:

Oslo-sør-satsningen - delprogram "Sysselsetting": Et delprojekt under en bydelsforandring/områdeinvestering i et område, som er kendetegnet ved et højt antal af indvandrere og en høj arbejdsløshed. Beskæftigelsesprogrammet arbejder for at nå målet om, at flere indvandrere skal finde ordinært arbejde, og at flere opnår en varig tilknytning til arbejdslivet. Delprogrammet skal styrke samarbejde og innovation på tværs af sektorer for at øge beskæftigelsen.

Udvalgsmål: Flere odenseanere i job

Udvalgsmål: Flere klar til job

Udvalgsmål: Lige muligheder i alle bydele

Telenor Open Mind: Programmet er målrettet mennesker med nedsat funktionsevne og indvandrere fra ikke EU-lande og skal forberede dem til et job på arbejdsmarkedet. Programmet skal øge bevidstheden om det positive ved inklusion og mangfoldighed på arbejdspladsen.

Udvalgsmål: Flere odenseanere i job

Udvalgsmål: Flere klar til job

Lørdag den 29. april: retur til Odense

Videre behandling

Såfremt byrådet godkender sagen, vil Beskæftigelses- og Socialforvaltningen gå videre med den konkrete planlægning og indgå aftaler med besøgssteder.

Efter turen udarbejdes en rejserapport, som Beskæftigelses- og Socialudvalget skal godkende, og som derefter sendes til orientering i Økonomiudvalget.

Økonomi

Udgifterne til studieturen bliver finansieret inden for Beskæftigelses- og Socialudvalgets egen ramme og påvirker derfor ikke kommunens kassebeholdning.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningens overslag på turens samlede udgifter er forventeligt på 20.000 kr. pr. deltager.

Punkt 3: B-sag: Godkendelse af ansøgning til puljen ”Den regionale uddannelsespulje 2023” hos Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

15.00.00-Ø34-1-23

Resume

Den regionale uddannelsespulje giver tilskud til kommunernes køb af korte erhvervsrettede uddannelsesforløb til ledige i alle målgrupper (undtagen fleksjobbere) i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 17. januar 2023 uddelt 120,5 mio. kr. til den regionale uddannelsespulje i 2023. Fordelingen af puljens midler er sket på baggrund af kommunernes andel af ledighedsberørte dagpengemodtagere, jobparate kontanthjælpsmodtagere og overgangsydelsesmodtagere uden for introduktionsprogrammet og ledighedsydelsesmodtagere. Odense Kommune har modtaget 5,1 mio. kr. fra puljen.

I denne sag skal udvalget godkende, at forvaltningen modtager bevillingen fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering på i alt 5,1 mio. kr.

Da forvaltningen skal godkende bevillingen indenfor 14 dage af modtagelsen, har forvaltningen godkendt bevillingen med forbehold for udvalgets godkendelse.

Midlerne fra puljen vil blive brugt, så indsatsen understøtter opkvalificeringsstrategien, og at flere ledige borgere via opkvalificering bliver en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet, og får de kompetencer, virksomhederne efterspørger.

Målet med indsatsen er på samme måde positivt at påvirke udvalgets effektmål om, at ledigheden skal falde og flere bliver klar til job.

Effekt

Flere odenseanere i job og på vej til job

Mange ledige i Odense Kommune er ufaglærte, og der er samtidig en stor gruppe ledige, hvis uddannelsesmæssige forudsætninger er blevet overhalet af udviklingen i samfundet. Puljemidlerne vil medvirke til, at denne gruppe får bedre forudsætninger for at komme tilbage på arbejdsmarkedet og i varig beskæftigelse. Midlerne fra puljen bidrager dermed til, at flere odenseanere kommer i job eller på vej i job.

Færre borgere er relativt fattige

Ledige der opnår beskæftigelse vil opleve, at deres indkomst stiger, og færre borgere er dermed relativt fattige.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at forvaltningen godkender bevillingen på 5,1 mio. kr. fra puljen ”Den regionale uddannelsespulje 2023”.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Formålet med puljen er at nedbringe ledigheden blandt personer i målgruppen via korte, erhvervsrettede kurser fra første ledighedsdag.

Fra 1. januar 2021 er det fastsat i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at alle ledige målgrupper i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (undtaget fleksjobbere) kan få bevilget korte, erhvervsrettede kurser via puljen, og at jobcentret også kan bevilge korte, erhvervsrettede kurser, som fremgår af positivlisterne i de tilstødende Regionale Arbejdsmarkedsområder (RAR-områder). Det vil desuden være muligt for ledige at få tilbud om korte, erhvervsrettede kurser inden for puljen, inden for områder, hvor forvaltningen forventer jobåbninger i de næste seks måneder, eller hvor der er en konkret jobåbning hos en arbejdsgiver. Fleksjobbere er ikke inkluderet, da de i denne kontekst er i beskæftigelse/er selvstændige.

Endvidere kan jobcenteret inden for den regionale uddannelsespulje give tilskud til arbejdsgiveres udgifter til korte, erhvervsrettede kurser i forbindelse med ansættelse af ledige, som inden ansættelsen har været ledige i mindst 6 måneder. Kurserne skal bl.a. ligge ud over den opkvalificering, som arbejdsgiveren forudsættes at give.

Indsatsmodellen består i, at ledige inden for puljen kan få tilbud om korte, erhvervsrettede kurser, der optræder på de regionale positivlister i eget eller tilstødende RAR-område, eller hvis der foreligger en arbejdsgivererklæring om ansættelse.

Økonomi

Forvaltningen har modtaget 5,1 mio. kr. i puljemidler. Bevillingen er modtaget på baggrund af kommunernes andel af dagpengemodtagere, jobparate kontanthjælpsmodtagere, ledighedsydelsesmodtagere og overgangsydelsesmodtagere (uden for introduktionsprogrammet).

Projektperioden for puljen er til udgangen af 2023.

Medfinansiering

Den udmeldte ramme svarer til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings (STAR) udmeldte medfinansiering på 80 %, svarende til 5.101.743 kr. Hertil skal forvaltningen medfinansiere indsatsen med de resterende 20 %, hvilket beløber sig til 1.271.685,70 kr. Den samlede ramme er 6.373.428,70 kr. (5.101.743 kr. (80 %) + 1.271.685,70 kr. (20 %)). Styrelsen dækker udgiften til revision 100 % under bevillingen.

Medfinansieringen bliver afholdt indenfor udvalgets ramme på beskæftigelsesindsatser indenfor styringsområdet særlig drift.

Punkt 4: C-sag: Praksisfaglighed i skole og uddannelse

54.00.00-P20-1-23

Resume

Denne sag lægger op til en drøftelse af et udkast til forståelsespapir om praksisfaglighed med det formål at styrke en praksisnær og anvendelsesorienteret tilgang i skole og uddannelsesvejledning til gavn for børn og unges trivsel, læring og uddannelse.

Sagen relaterer sig til tre centrale politiske drøftelser i udvalgene hen over 2022. I sommeren 2022 fastsatte Beskæftigelses- og Socialudvalget sammen med Børn- og Ungeudvalget et ambitiøst måltal for søgningen til erhvervsuddannelser og øvrige ungdomsuddannelser. Hen over efteråret fulgte en debat om børn og unges mentale trivsel, som endte ud i et indspil til budget 2023 og forståelsespapiret ”Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel i Odense.” Senest er udvalgene i december blevet orienteret om status i arbejdet for en mere kønsbalanceret søgning til erhvervsuddannelserne.

Sagen indeholder en kort introduktion til begrebet praksisfaglighed og beskriver, hvordan en styrket praksisfaglighed kan være en løftestang i arbejdet med nogle af de udfordringer, der er blandt børn og unge i Odense, herunder faglige og trivselsmæssige udfordringer og en generel mangel på faglærte. Forståelsespapiret er blevet til i et samarbejde mellem Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Dette er en drøftelse, der vil blive efterfulgt af en beslutningssag. Efter udvalgenes behandling heraf vil forvaltningerne igangsætte prøvehandlingerne.

Sagen behandles også i Børn- og Ungeudvalget den 31. januar 2023.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter de politiske perspektiver i et udkast til forståelsespapir om at styrke praksisfaglighed – til gavn for børn og unges trivsel, læring og uddannelse.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

I efteråret 2022 har Råd kvinde i Børn- og Ungeforvaltning og Rådmand i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen i fællesskab taget initiativ til at starte en samtale om at styrke praksisfagligheden med forskellige centrale aktører indenfor skole, uddannelsesvejledning, uddannelse, erhvervsliv og faglige organisationer. Formålet er, gennem en styrket praksisfaglighed i skole og uddannelsesvejledning at give alle børn og unge de bedste forudsætninger for at begå sig i livet, give dem et bredt kendskab til deres evner og støtte dem i deres uddannelsesvalg.

Begrebet praksisfaglighed er en samlet betegnelse for de politiske ambitioner, der er beskrevet i ”Aftalen om styrket praksisfaglighed i folkeskolen”, Børne- og Undervisningsministeriet 2018. Aftalen sigter mod at skole og uddannelse skal være mere anvendelsesorienteret, erhvervsrettet og rumme mere undervisning i de praktiske fag. Ligesom aftalen ”Fra Folkeskole til Faglært” indeholder intentionen om at gøre det attraktivt at vælge en erhvervsuddannelse og give børn og unge konkrete praktiske færdigheder, samt mulighed for at gøre sig erfaringer med at gennemføre praktiske aktiviteter i eller uden for skolens kontekst. I september 2022 præsenterede parterne for Det nationale program for udskolingen og valg af ungdomsuddannelse en række anbefalinger til, hvordan unge får et stærkere fundament for valg af ungdomsuddannelse. En af anbefalingerne er at integrere uddannelsesvejledningen i undervisningen fx, gennem emnet uddannelse og job samt praksisfaglig og anvendelsesorienteret undervisning, der sker i samarbejde mellem skole, uddannelsesvejledere og eksterne aktører såsom virksomheder, foreninger og ungdomsuddannelsesinstitutioner.

Vi arbejder allerede i Odense med praksisfaglighed i vores skole og uddannelsesvejledning. Med det vedlagte udkast til et forståelsespapir om ”Praksisfaglighed – til gavn for børn og unges trivsel, læring og uddannelse” lægger vi op til en drøftelse af mulighederne for at styrke arbejdet med praksisfaglighed. Forståelsespapiret indeholder en række prøvehandlinger med centrale aktører i og udenfor skole og uddannelsesvejledningen. Formålet er at starte i det små, så vi hurtigt kan få erfaringer med tilgangen og derefter udbrede de prøvehandlinger, som viser sig succesfulde.

Praksisfaglig undervisning og uddannelsesvejledning kan have forskellige udtryk, som hænger sammen med to centrale faglige argumenter:

1) at se den praksisnære og anvendelsesorienterede undervisning og uddannelsesvejledning i et dannelsesmæssigt perspektiv. Dette indbefatter et børnesyn og en faglig tilgang, der peger på, at børn og unge skal opleve skolen og uddannelsesvejledningen som et sted, hvor de kan lære og udvikle sig - både fagligt, personligt og socialt. Vejledningsaktiviteter og undervisning skal styrke elevernes kendskab til og erfaringer med uddannelse og job og øge deres bevidsthed om egne styrker. Uddannelsesvalget skal ses som en integreret del af en dannelses- og læreproces, der finder sted gennem hele livet.

2) at praksisnær og anvendelsesorienteret undervisning ikke står i modsætning til traditionel undervisning, men i stedet åbner for flere måder, hvorpå børn og unge kan lære det faglige indhold og samtidig skabe en tydeligere kobling mellem fagene, uddannelsesvejledningen og børn og unges trivsel, læring og uddannelse.

Praksisfaglighed er også et begreb, der i et nationalt og samfundsmæssigt perspektiv skal være med til at løse mange aktuelle udfordringer, fx:

- Faglige udfordringer med elever, der ikke opnår 02 i dansk og matematik ved afgangseksamen (på landsplan ca. 8-9 % svarende til ca. 5.000 elever hvert år (Dansk Industri, 2020)
- Trivselsmæssige udfordringer (omkring 14 % af alle skoleelever svarende til 75.000 har et højt samlet fravær på mere end 10 % (Børns vilkår & Egmont 2020)
- En udskoling præget af dalende motivation og læringslyst, fordi det boglige prioriteres som ”det rigtige” og ”det faglige”, og man skal nå ”pensum” (Danmarks Evalueringsinstitut 2019)
- En generel mangel på faglærte (ca. 90.000 manglende faglærte i 2030 (Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 2021)

Den nye regering har derfor adresseret praksisfaglighed i sit regeringsgrundlag og fremhævet, at regeringen vil; ”skabe et mere varieret uddannelsesstilbud, hvor der er en bedre balance mellem bogligt, kreativt og praktisk indhold samt flere muligheder for mesterlære og erhvervspraktik”. Det er derfor forventningen, at der vil komme et mere konkret nationalt udspil i løbet af 2023, som forvaltningerne skal forholde sig til.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Udkast til forståelsespapir om Praksisfaglighed - til gavn for børn og unges trivsel, læring og uddannelse

Punkt 5: D-sag: Nyt hellested og alkoholforbud på Banegårdspladsen

05.14.04-G01-1-23

Resume

Udvalget får i denne sag en orientering om et potentielt forbud mod indtagelse af alkohol på Banegårdspladsen, som behandles i By- og Kulturudvalget den 1. februar 2023, og i byrådet den 22. februar 2023.

Behandlingen af et potentielt forbud mod indtagelse af alkohol på Banegårdspladsen har en direkte sammenhæng med etableringen af først et midlertidigt, og siden et permanent hellested, som blev vedtaget i budget 2023, og som skal udmøntes af By- og Kulturudvalget i tæt samarbejde med Beskæftigelses- og Socialudvalget.

Baggrunden for et potentielt forbud mod indtagelse af alkohol og etableringen af et nyt hellested er, at der den seneste tid har været en gruppe udsatte borgere, der samles omkring Banegårdspladsen i Odense. Det har i stigende grad givet uro og utryghed for både borgere og forbipasserende.

By- og Kulturforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vurderer at forandring af situationen kræver tre greb:

1. Etablering af først et midlertidigt og senere et permanent hellested.
2. En opsøgende indsats fra Beskæftigelses- og Socialforvaltningens gadeplansmedarbejdere.
3. Et forbud mod indtagelse af alkohol på Banegårdspladsen.

Etablering af først et midlertidigt og senere et permanent hellested vil skabe et sted, hvor borgere, der på den ene eller anden måde er på kanten af samfundet og bl.a. har et alkohol- og stofmisbrug, som udøves i det offentlige rum, har et godt og trygt sted, hvor de kan mødes og skabe fællesskaber. Forvaltningerne vil tage erfaringerne fra det midlertidige hellested med ind i overvejelserne om placeringen af den permanente placering.

For at sikre, at gruppen af udsatte borgere får en god overgang fra Banegårdspladsen til først det midlertidige og siden det permanente hellested, vil Beskæftigelses- og Socialforvaltningens gadeplansmedarbejdere løbende følge op og støtte gruppen. Dette vil være i tæt samarbejde med relevante foreninger og aktører, som skal sikre, at der sker en god overgang og ibrugtagning.

Hertil vil et alkoholforbud på Banegårdspladsen, efter forvaltningernes vurdering, understøtte, at gruppen af udsatte borgere fremadrettet vil benytte det nye hellested fremfor at tage ophold på Banegårdspladsen.

Når forvaltningerne har afdækket placering af det permanente hellested, vil forvaltningerne forelægge placeringen af hellestedet til beslutning i By- og Kulturudvalget og Beskæftigelses- og Socialudvalget.

Høringssvar fra Rådet for Socialt Udsatte i Odense

Rådet for Socialt Udsatte i Odense har haft placeringen af det midlertidige hellested i høring. Høringssvaret er vedlagt sagen som bilag. I høringssvaret angiver rådet, at hvis et hellested skal være et trygt og attraktivt opholdssted, skal det være en del af byens liv, hvilket rådet ikke finder, at placeringen af det midlertidige hellested imødekommer. Derfor er det Udsatterådets anbefaling, at der hurtigst muligt findes en permanent placering for hellestedet. Hertil anmoder Udsatterådet

om, at forslag til placeringen sendes i høring hos rådet, således at Udsatterådet kan give bemærkninger, inden der træffes beslutning om placering.

Forvaltningerne vil på baggrund af høringssvaret sikre, at bemærkninger fra Rådet for Socialt Udsatte i Odense, vil blive tænkt ind i den videre proces med etablering af det permanente hellested. Rådet for Socialt Udsatte i Odense vil samtidig få forvaltningernes forslag til placering af det permanente hellested i høring.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

A-sag Nyt hellested og alkoholforbud på Banegårdspladsen

Høringssvar fra Udsatterådet i Odense angående nyt hellested og alkoholforbud på Banegårdspladsen

Punkt 6: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-8-22

Resume

Mundtlig orientering:

- Forvaltningen har fået tilsagn på ansøgningen til ”Uddannelsesløft 2023” ved Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
Forvaltningen søgte om 3,6 mio. kr. og har fået bevilling på 748.000 kr. Bevillingen kommer som følge af den midlertidige bevillingslov i 2023, hvor cirka en fjerdedel af puljens bevilling er udmeldt. Den endelige udmøntning af puljen vil afhænge af finanslovens vedtagelse. Det er således muligt, at forvaltningen modtager en ekstra bevilling til uddannelsesløft i 2023, som følge af finanslovens vedtagelse.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 7: D-sag: Temabesøg: Erhvervshus Fyn

00.22.04-P35-33-22

Resume

Udvalget er på besøg hos Erhvervshus Fyn i Munkebjerg Business Park. Udvalget vil bl.a. høre om Erhvervshus Fyns strategiske udviklingsperspektiver for Fyn og om brancher med mangel på kvalificeret arbejdskraft. Erhvervshus Fyn vil også komme ind på, hvordan beskæftigelsesindsatsen kan understøtte vækstmulighederne på Fyn.

Erhvervshus Fyn vil desuden kort præsentere projekt "NextGen All Inclusive", som er et projekt indledt i samarbejde med Beskæftigelses- og Socialforvaltningen. Udvalget godkendte ansøgningen til projektet den 13. december 2022. Formålet er at sikre kvalificeret arbejdskraft og skabe den stærkeste platform for robotteknologisk udvikling. Projektet medvirker til at få borgere på kanten af arbejdsmarkedet til at træde ind i stedet for manglende arbejdskraft. I projektet skal ledige borgere overtage rutineprægede opgaver i robotvirksomhederne, så de specialiserede medarbejdere får mere tid til højt specialiseret arbejdskraft. Forvaltningen forventer, at projektet kan understøtte projekt "Virksomhederne viser vejen" (Bilka-projektet), hvor udvalgte virksomheder træner især kvinder med anden etnisk herkomst end dansk til arbejdsmarkedet.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Joachim Hoffmann-Petersen deltog ikke under hele punktet.

Punkt 8: E-sag: Initiativretsforslag fra byrådsgruppe Ø - Hæve rådighedsbeløbet samt kvartalsvis regulering for at hjælpe inflationsramte borgere med lave indkomster

32.00.00-G01-60-22

Initiativretsforslag

Med henvisning til § 2, stk. 2, i Beskæftigelses- og Socialudvalgets forretningsorden fremsender byrådsgruppe Ø følgende forslag til optagelse på Beskæftigelses- og Socialudvalgets dagsorden for mødet den 31. januar 2023.

Enhedslisten foreslår, at rådighedsbeløbet for borgere i Odense Kommune forhøjes med ekstra 5 procent ud over reguleringen, som er sket i januar 2023. Dette er ment som en lille håndsrækning til borgere, som på grund af inflation og de stigende priser lever under ekstra fattigdom. Enhedslisten ønsker samtidig, at regulering af rådighedsbeløbet sker kvartalsvis, i stedet for årligt, for at sikre, at rådighedsbeløbet ikke udhules af inflation i løbet af året.

Baggrund for forslaget

Inflationen i Danmark er den højeste i 40 år. Krisen har store konsekvenser for alle danskere. Krisen rammer dog skævt. Mennesker med de laveste indkomster og de mest udsatte familier bliver hårdest ramt. Værst er det for de fattigste børnefamilier, der har svært ved at betale for basale ting som mad, vinterstøvler, medicin, husleje osv. Før den aktuelle krise levede 56.500 børn i Danmark allerede i fattigdom. I dag er tallet højere. I en ny rapport fra Egmont Fonden svarer 58 procent af de hårdest trængte familier, at børnene får mindre mad i år end sidste år. Og halvdelen af forældrene svarer, at børnene trives dårligere nu end for et år siden – på grund af økonomien. Denne katastrofale situation kan ikke ignoreres. Rundt omkring os i Odense er der voksne, børn og familier, som lider under fattigdom og har svært ved at klare dagen og vejen. Det er vi som ansvarlige politikere i et rigt samfund ansvarlig for og må gøre noget ved både landspolitisk og lokalt i kommunerne.

Bevægelsesfriheden i kommunerne er begrænset, men der er muligheder for at hjælpe vores medborgere. En af disse muligheder er gennem forhøjelse af det såkaldte vejledende rådighedsbeløb. Rådighedsbeløb er det beløb, som borgeren har tilbage, når alle faste udgifter er betalt. Det er kommunen, som fastsætter rådighedsbeløbet. Hvis borgeren har mindre i budgettet end den grænse, som kommunen har sat for rådighedsbeløbet, så kan borgeren ud fra en konkret vurdering få hjælp fra kommunen. Kommunen kan hjælpe borgere med blandt andet hjælp til regninger og husleje.

Denne mulighed har flere kommuner bl.a. Rødovre (1) og Frederiksberg allerede benyttet sig af for at hjælpe de mest trængte. At sætte rådighedsbeløbet op giver borgerne mulighed for at søge enkelttydelser hos kommunen til et ekstra tilskud til regninger.

Problemet

I Odense Kommune reguleres rådighedsbeløbet en gang om året i januar på baggrund af Danmarks Statistiks forbrugerindeks fra året før (2). Det har fungeret under almindelige forhold.

Problemet opstår, fordi den ekstraordinære stigning i inflation hen over året i 2021 og 2022 har betydet, at rådighedsbeløbet ikke reelt har fulgt med inflationen og blev udhulet i løbet af året:

- Reguleringen i januar 2021 skete med ca. 0,6 procent på baggrund af den lave inflation i 2020, mens inflationen i 2021 var på ca. 4,3 procent.
- Rådighedsbeløbet i 2022 er heller ikke svarende til den reelle inflation, da det blev udregnet med udgangspunkt i den lavere inflation i 2021. Her skete reguleringen med ca. 4,3 procent, mens den reelle inflation i 2022 var på over 11 procent.

For en gruppe med en meget sårbar økonomi og evt. psykosociale udfordringer kan et urealistisk lavt rådighedsbeløb i løbet af året have negative konsekvenser.

Med dette forslag vil Enhedslisten sikre, at rådighedsbeløbet i 2023 kompenserer for det bagudrettede og dermed lave rådighedsbeløb i 2021 og 2022, samt at reguleringen fremover sker løbende således, at rådighedsbeløbet i højere grad er i overensstemmelse med den reelle inflation i samfundet.

Kilder:

- (1) https://www.rk.dk/nyheder/nyhed/artikel/hjaelp_paa_vej_til_de_mest_traengte_i_roedovre/
- (2) <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/oekonomi/prisindeks/forbrugerprisindeks>

Indstilling fra forslagsstiller

Byrådsgruppe Ø indstiller, at udvalget beslutter:

1. At det vejledende rådighedsbeløb forhøjes med 5 procent (ca. 200 kr.) ud over den regulering på ca. 400 kr., som er sket i januar 2023 på baggrund af forbrugerindekset. Det vil være en lille hjælp til borgerne i denne vanskelige situation med stigende priser og kan være med til at forebygge endnu større sociale problemer for voksne og børn i Odense Kommune.
2. At rådighedsbeløbet fremover reguleres kvartalsvis for at sikre, at rådighedsbeløbet ikke udhules af inflation i løbet af året.

Forvaltningens belysning

Beskæftigelses- og Socialudvalget har ikke tidligere truffet beslutning om samme emne.

Beskæftigelses- og Socialudvalget har ikke tidligere igangsat et arbejde vedrørende samme emne.

Emnet hører under Beskæftigelses- og Socialudvalget, da det vedrører borgere tilknyttet Beskæftigelses- og Socialforvaltningens ydelsesområde. Imidlertid vil Økonomiudvalget og byrådet skulle behandle en beslutningssag om emnet, da forslaget påvirker reservationspuljen under Økonomiudvalget. Forvaltningen gør opmærksom på, at finansieringen af forslaget udestår, hvorfor udvalget ikke kan godkende forslaget uden finansiering.

Hvis udvalget ønsker at gå videre med forslaget, vil forvaltningen præsentere udvalget for en beslutningssag, inkl. finansieringsforslag for afledte udgifter på servicerammen, på udvalgs mødet den 7. marts 2023. Beslutningssagen skal efterfølgende behandles i Økonomiudvalget og byrådet.

Generelt vedrørende rådighedsbeløbet

Når en borger ansøger om hjælp i særlige tilfælde, herunder fx enkeltydelser efter aktivloven, eller helbreds- eller personlige tillæg efter pensionsloven mv., skal kommunen altid lave en konkret og individuel vurdering af borgerens samlede økonomiske situation, herunder borgerens rådighedsbeløb og formue. Rådighedsbeløbet er et udtryk for, hvor meget det koster at leve på et minimalt budget. Kommunen anvender det samme rådighedsbeløb for de forskellige borgergrupper uagtet, om borgeren søger om enkeltydelse, personlige tillæg eller anden hjælp. Det vejledende rådighedsbeløb benyttes til at foretage en vurdering i følgende tre tilfælde:

- 1) til at vurdere, om borgeren selv har mulighed for at dække den ansøgte udgift, eller i hvilket omfang borgeren har mulighed for at betale en andel af den ansøgte udgift
- 2) til at vurdere, om en boligudgift er passende set i forhold til borgerens økonomi. Med andre ord, om borgeren har et rimeligt beløb tilbage at leve for, når boligudgifter og andre faste udgifter er betalt ud af indtægten
- 3) i de tilfælde, hvor førtids- og folkepensionister ikke har optjent ret til fuld pension, men i stedet får udbetalt en nedsat pension (brøkpension). Disse borgergrupper har mulighed for at opnå et behovsbestemt supplement til pensionen, dog maksimalt således at pensionen og supplementet tilsammen svarer til en fuld pension.

Rådighedsbeløbet findes ved at trække de rimelige og nødvendige faste udgifter fra de månedlige nettoindtægter. Faste udgifter kan typisk være udgifter til husleje, el, vand, internet og børnepasning mv. Rådighedsbeløbet dækker således over det beløb, som borgeren har til rådighed, når alle rimelige og nødvendige faste udgifter er betalt. Borgerne kan som udgangspunkt kun modtage tilskud, hvis borgerens månedlige rådighedsbeløb er mindre, end det af forvaltningen fastsatte vejledende rådighedsbeløb. Det vil dog altid bero på en konkret og individuel vurdering, om en borger får afslag eller ej, da rådighedsbeløbet udelukkende skal bruges som en vejledende retningslinje og ikke som objektivi grundlag for en afgørelse. Der kan således være flere tilfælde, hvor kommunen alligevel beviliger tilskud/hjælp, selvom borgerens rådighedsbeløb er højere end det vejledende rådighedsbeløb.

Hæves rådighedsbeløbet vil det betyde, at flere borgere som udgangspunkt kan være berettiget til at modtage enkeltydelse og andre tilskud, da flere borgere som udgangspunkt vil have mindre til rådighed, end det af forvaltningen fastsatte vejledende rådighedsbeløb. Endvidere vil den enkelte ydelsesmodtager have en mindre egenbetaling og derfor et større tilskud.

Regulering af rådighedsbeløbet

Rådighedsbeløbet er vejledende, men er baseret på Rockwool Fondens definition af et minimumsbudget. Rådighedsbeløbet prisen skrives hvert år, jf. Danmarks Statistik forbrugerprisindeks. Forbrugerprisindekset varierer fra år til år. Det er normal praksis, at kommunens budgetter prisreguleres en gang årligt. Dette omfatter også rådighedsbeløbet. Den nyeste regulering er sket den 1. januar 2023, og er baseret på prisindekset fra november 2022. Reguleringen er baseret på, at der er sket en stigning på 8,9 % i forbrugerprisindekset, hvilket også har medført den samme stigning i rådighedsbeløbet.

Tabel 1: Rådighedsbeløbet 2023

	Januar 2023
Enlig	4.941
Samlevende / gifte	8.428

Mulige afledte negative konsekvenser for borgere og Odense Kommune

Et højere rådighedsbeløb kan både være positivt og negativt for borgerne. Der kan være enkelte områder, hvor et højere rådighedsbeløb kan have en negativ afledt effekt. Dette gælder eksempelvis i en boligformidlingssag. Her vil kommunen vurdere,

hvorvidt borgeren reelt har råd til at sidde i boligen, inden de formidler en given bolig til vedkommende. Har borgeren færre penge til rådighed end rådighedsbeløbet, vil kommunen som udgangspunkt vurdere, at boligen ikke er egnet. Her vil et forhøjet rådighedsbeløb gøre det sværere at finde passende, billige boliger til borgere med lav indkomst.

Økonomi

Forvaltningen har lavet en beregning på, hvad det vil koste at øge rådighedsbeløbet med 5 %. Beregningen er dog forbundet med usikkerhed.

Forvaltningen udbetaler personlige tillæg, helbredstillæg og enkeltydelser efter en individuel vurdering baseret på rådighedsbeløbet.

I 2022 forventes udbetalinger på 37,5 mio. kr. til disse tilskud. Der er tale om forventede udgifter, da regnskabet endnu ikke er afsluttet.

Kommunens udgifter svarer til 18,7 mio. kr., da der er et statstilskud på ca. 50 % i gennemsnit på udbetalingerne.

Det er vanskeligt at vurdere, i hvilken grad et øget rådighedsbeløb vil udvide målgruppen for tilskud samt hvor mange, der vil søge og modtage tilskud.

Tabel 2: Forventede udgifter, antal modtagere og gennemsnitlige tilskud i 2022

	Udbetaling	Antal cpr	Gns-udbetaling
Personlige tillæg og helbredstillæg	30.996.000	9132	3.394
Enkeltydelser	6.483.263	1001	6.477
I alt	37.479.263	-	-

Det antages lidt forenklet, at både de gennemsnitlige udbetalinger i faste priser og antallet af modtagere stiger med 5 %. Derved fås den isolerede økonomiske konsekvens af en ekstra stigning i rådighedsbeløbet på 5 % udover den generelle pristigning. Med disse antagelser vil det udbetalte beløb stige med 3,8 mio. kr., svarende til en udgift for kommunen på 1,9 mio. kr.

Tabel 3: Forventet stigning i udgifter, antal modtagere og gennemsnitlige tilskud ved ekstra 5 % stigning i rådighedsbeløb

	Udbetaling	Antal cpr	Gns-udbetaling
Personlige tillæg og helbredstillæg	3.177.090	457	170
Enkeltydelser	664.534	50	324
I alt	3.841.624	-	-

Personlige tillæg, helbredstillæg og enkeltydelser hører under styringsområdet "Særlig drift" sammen med forsørgelses- og sikringsydelse.

Udgifter til forsørgelses- og sikringsydelser, herunder enkeltydelser og tillæg, reguleres over reservationspuljen under Økonomiudvalget. I vedtagne budget 2023 udgør reservationspuljen 71,4 mio. kr., som umiddelbart reduceres med 1,9 mio. kr. Et eventuelt pres på andre forsørgelsesydelser i 2023 vil ligeledes skulle finansieres af reservationspuljen. Dette vil desuden betyde en indsnævring af et eventuelt økonomisk råderum som følge af færre frie midler i reservationspuljen.

Administrationsudgifter

Udover udgifter til tillæg og enkeltydelser vurderer forvaltningen, at en kvartalsvis regulering af rådighedsbeløbet medfører et behov for flere ressourcer i forvaltningens ydelsesområde som følge af administration vedrørende brøkpensionister. Administrationsudgifterne skal afholdes over kommunens serviceramme. Forvaltningen vil udarbejde et konkret estimat over den påkrævede ressourceindsats til sagsbehandling inden en eventuel beslutningssag.

Brøkpension gives til borgere, der har boet i Danmark i mindre end 40 år, og derfor ikke har optjent den fulde ret til folkepension eller førtidspension.

Brøkpensionen kan suppleres op med kontanthjælp eller for ca. 120 folkepensionister med personligt tillæg efter pensionsloven. Det er en administrativ krævende opgave at genberegne ændringer i de enkelte brøkpensionisters tillæg kvartalsvis i forhold til et ændret rådighedsbeløb.

Beslutning

Udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) stemmer for indstillingen.

Rådmand Christoffer Lilleholt (V) og udvalgsmedlemmerne Cæcilie Crawley (A), Joachim Hoffmann-Petersen (C) og Marlene Ambo-Rasmussen (V) stemmer imod indstillingen.

Beskæftigelses- og Socialudvalget forkaster dermed initiativretsforslaget.

Udvalgsmedlem Reza Javid (Ø) gør brug af sin ret til at standse udførelsen af udvalgets beslutning, jf. styrelseslovens § 23, idet han erklærede, at han ønsker sagen indbragt til afgørelse i byrådet.